

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

**Αρχαία Ελληνική Γλώσσα
Γ΄ Γυμνασίου**

**Θεματική ενότητα:
Η μουσική εξημερώνει**

**Τίτλος:
«Αρχαία Ελληνική Μουσική»**

Συγγραφή: ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ-ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΠΙΤΖΕΛΕΡΗ

Εφαρμογή: ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΤΑΤΣΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

Θεσσαλονίκη 2013

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Αρχαία Ελληνική Μουσική

Εφαρμογή σεναρίου

Χρυσούλα Τάτση

Δημιουργία σεναρίου

Παναγιώτα - Κυριακή Μπιτζελέρη

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Από 20-11-2013 έως 05-12-2013

Σχολική μονάδα

Γυμνάσιο Αγίου Γεωργίου Ασπροβάλτας Θεσσαλονίκης

Διδακτική / θεματική ενότητα

Ενότητα 6: Η μουσική εξημερώνει [Πολύβιος, «Ιστορία» 4.20.4-21.1]

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά

-

Χρονική διάρκεια

6 διδακτικές ώρες

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: διαδίκτυο.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι μαθητές, όπως αναφέρει και ο συντάκτης του σεναρίου, θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με την πλοήγηση στο διαδίκτυο και τη χρήση λογισμικού Word και PowerPoint, ενώ το Notepad δεν κρίθηκε απαραίτητο κατά την εφαρμογή, αφού οι στόχοι του σεναρίου μπορούν να υλοποιηθούν με τη χρήση του Word. Επίσης, επειδή το σενάριο αυτό εφαρμόζεται για περαιτέρω ερμηνευτική επεξεργασία του κειμένου, οι μαθητές θα είναι απαραίτητο να έχουν ήδη ασχοληθεί με τη νοηματική απόδοση του κειμένου. Ο διδάσκων από την πλευρά του θα πρέπει να είναι εξοικειωμένος και ο ίδιος με τα εργαλεία των ΤΠΕ που ζητά από τους μαθητές του να χρησιμοποιήσουν, αλλά και με τις διαδικασίες της *ομαδοσυνεργατικής μεθόδου*. Καλό θα είναι να έχει μεριμνήσει είτε για την δημιουργία ενός ιστολογίου του μαθήματος είτε να έχει τοποθετήσει τα Φύλλα Εργασίας στην *Επιφάνεια Εργασίας* των υπολογιστών που θα χρησιμοποιήσουν οι μαθητές και να έχει δημιουργήσει φάκελο για να αναρτήσουν το υλικό τους. Επίσης, είναι στη δική του ευχέρεια αν θα έχει χωρίσει ο ίδιος τις ομάδες των μαθητών ή αν θα τους επιτρέψει να επιλέξουν μόνοι τους την ομάδα τους. Για τη διεξαγωγή της Γ Φάσης του σεναρίου, οι μαθητές θα πρέπει να γνωρίζουν τα σχετικά με τη σύνταξη μιας επίσημης γραπτής επιστολής. Η σχολική μονάδα χρειάζεται να έχει εργαστήριο πληροφορικής με σύνδεση στο διαδίκτυο ή, εναλλακτικά, πέτε φορητούς υπολογιστές (έναν για κάθε ομάδα) και οθόνη για προβολή παρουσίασης ή διαδραστικό πίνακα.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το σενάριο στηρίζεται

Παναγιώτα - Κυριακή Μπιτζελέρη: « Αρχαία Ελληνική Μουσική», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Γ΄ Γυμνασίου, 2013.

Το σενάριο αντλεί

Το παρόν σενάριο αξιοποιεί μέρος των πηγών που υπάρχουν στο ακόλουθο σενάριο: Κοσμάς Τουλούμης, Μπαϊράμης Δημήτρης, Πετάβρατζης Κωνσταντίνος & Αθανάσιος Φυλάκης, [«Μια πανάρχαια μουσική:»](#) (A primeval music?). *Πρακτικά 2ης Μαθηματικής Εβδομάδας «Μαθηματικές Προσεγγίσεις στην Επιστήμη, Τέχνη & Εκπαίδευση»*, Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία, Παράρτημα Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 2008, 367 – 373.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο, όπως σημειώνει ο συντάκτης, αποσκοπεί να αναδείξει τη σημασία της μουσικής διαχρονικά στη ζωή του ανθρώπου, με αφορμή το αρχαίο ελληνικό κείμενο της ενότητας και κατάληξη τις τεκμηριωμένες προτάσεις των ίδιων των μαθητών για αξιοποίηση της μουσικής στο σχολείο του σήμερα. Για το σκοπό αυτό οι μαθητές ασχολήθηκαν με μία ιστοεξερεύνηση αναφορικά με επιμέρους θέματα που σχετίζονται με τη Μουσική, όπως τα τραγούδια, ο χορός, η μυθολογία, οι επιστήμες και τα μουσικά όργανα. Σε όλες τις φάσεις οι μαθητές συνεργάστηκαν στα πλαίσια ομάδων, των οποίων η σύνθεση άλλαξε στην πορεία του σεναρίου, ώστε να επιτευχθεί η συμμετοχή όλων των μαθητών σε όλες τις πληροφορίες. Επίσης, παρά το γεγονός ότι υπήρξε παρότρυνση για αυτενέργεια και έκφραση της προσωπικής τους άποψης, έμειναν πιστά προσηλωμένοι στις κατευθυντήριες οδηγίες των φύλλων εργασιών.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σύμφωνα και με το συντάκτη του σεναρίου, η μουσική καταλαμβάνει μεγάλο μέρος σε όλη την πορεία της ζωής του ανθρώπου. Το κείμενο της Ενότητας 6 για την αξία της μουσικής στην Αρκαδία αποτελεί μια εξαιρετική ευκαιρία για να ασχοληθούν οι μαθητές με ποικίλες πλευρές του θέματος και να το συνδέσουν με το σήμερα και την καθημερινότητα των νέων. Η μάθηση λοιπόν είναι *ανακαλυπτική*, κατά Bruner, και ο μαθητής με την καθοδήγηση του διδάσκοντος – ο οποίος παίζει τον ρόλο βοηθού - συντονιστή - συνεργάτη (Vygotsky) – μπορεί να αυτενεργήσει, συνεργάζεται, σταχυολογεί πληροφορίες από το διαδίκτυο και συνθέτει τη γνώση, αξιοποιώντας τον *ρυθμιστικό λόγο* του Bernstein (1996) για τη δημιουργία κριτικών υποκειμένων. Κατόπιν, καλείται να τη «διδάξει» στους άλλους μαθητές, κατά την ανασύνθεση των ομάδων στη Γ΄ Φάση, και από κοινού να την αξιοποιήσουν στις δραστηριότητες της φάσης αυτής. Συνεπώς, οι μαθητές είναι πομποί αλλά και δέκτες μηνυμάτων και έτσι καλλιεργούν ποικίλες δεξιότητες (Cope & Kalantzis, 2000).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Σύμφωνα και με το συντάκτη του σεναρίου, επιδιώχθηκε οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να συνειδητοποιήσουν την αξία της μουσικής διαχρονικά και τους πολλαπλούς ρόλους που αυτή παίζει σε ποικίλες εκφάνσεις του καθημερινού βίου.
- Να εκτιμήσουν την αξία της διεπιστημονικότητας, ανακαλύπτοντας τη σχέση της μουσικής με άλλες επιστήμες.
- Να διατυπώσουν τεκμηριωμένες κρίσεις έπειτα από ιστοεξερεύνηση του εκάστοτε θέματος.
- Να πάρουν πρωτοβουλίες και να συνεργαστούν.
- Να επικοινωνήσουν την αποκτηθείσα γνώση σε άλλους και να την αξιοποιήσουν σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
- Να συνηθίσουν να ακολουθούν οδηγίες.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γνώσεις για τη γλώσσα

Σύμφωνα με το συντάκτη, επιδιώχθηκε οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να δημιουργήσουν πολυτροπικά κείμενα παρουσίασης του υλικού τους.
- Να εξασκηθούν στη συγγραφή επιστολής σε επίσημο πρόσωπο.
- Να διαμορφώσουν το ύφος τους ανάλογα με τις περιστάσεις επικοινωνίας, αλλά και το κειμενικό είδος (παρουσίαση, επιστολή).
- Να αναζητήσουν την ετυμολογία λέξης σε ηλεκτρονικό λεξικό.
- Να επικοινωνήσουν την αποκτηθείσα γνώση σε άλλους και να την προσαρμόσουν στις ανάγκες της εκάστοτε δραστηριότητας.
- Να διαβάσουν, να κατανοήσουν και να ακολουθήσουν οδηγίες.

Γραμματισμοί

Σύμφωνα με το συντάκτη, επιδιώχθηκε οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να εξασκηθούν – μέσω της ιστοεξερεύνησης – στην αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, την επεξεργασία αυτών και την αξιοποίησή τους στο βαθμό που κρίνεται απαραίτητο.
- Να διατυπώσουν τεκμηριωμένες κρίσεις προφορικά και γραπτά σε διαδικτυακό χώρο ή μη.
- Να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους στη χρήση των ΤΠΕ για την επίλυση ενός προβλήματος.
- Να «δουν» ένα θέμα από πολλές οπτικές γωνίες, ώστε να το γνωρίσουν σε βάθος.
- Να ακολουθήσουν οδηγίες και βήματα μέχρι να ολοκληρωθεί η «αποστολή» τους.

Διδακτικές πρακτικές

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώχθηκε οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να συνεργάζονται εποικοδομητικά.
- Να αυτενεργούν.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Να αναλαμβάνουν ρόλο και να λειτουργούν με υπευθυνότητα.
- Να επικοινωνούν την αποκτηθείσα γνώση.
- Να ακολουθούν οδηγίες και να «ακούνε» ουσιαστικά και με σεβασμό τις απόψεις των άλλων.
- Να προτάσουν την ομαδικότητα και όχι τον ανταγωνισμό και την ατομική προβολή.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Ο ρόλος της μουσικής, όπως σημειώνει και ο συντάκτης του σεναρίου, είναι πάντα σπουδαίος και πολλαπλός στη ζωή των ανθρώπων, και κυρίως των νέων. Παρόλ' αυτά συχνά η μουσική ταυτίζεται με την εκτόνωση, γεγονός που την αδικεί. Έτσι, λοιπόν, σκοπός του σεναρίου είναι να συνειδητοποιήσουν οι νεαροί μαθητές την αξία και τη θέση της μουσικής στη ζωή από τα αρχαία χρόνια έως και σήμερα και κατόπιν να προτείνουν οι ίδιοι τρόπους με τους οποίους θα ήθελαν να «αλληλεπιδράσουν» με τη μουσική στο σύγχρονο σχολείο.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το παρόν σενάριο αναφέρεται στην αξία της μουσικής που είναι και ο στόχος της ερμηνευτικής ανάλυσης του κειμένου της 6^{ης} Ενότητας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας [«Η μουσική εξημερώνει»](#) και η οποία περιλαμβάνεται στη διδακτέα ύλη σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών ([ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ](#)).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ βοηθούν στην προσέγγιση και επεξεργασία πολλαπλών γραπτών και οπτικοακουστικών πηγών. Συμβάλλουν, επίσης, στη συνεργασία αλλά και στη σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία των μαθητών. Επίσης, κατά την εφαρμογή του σεναρίου, οι μαθητές χρησιμοποιούν λογισμικά για καταγραφή σημειώσεων αλλά και για παρουσίαση καλλιεργώντας δεξιότητες χρήσιμες για κάθε ενεργό πολίτη. Είναι

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

προφανές ότι τα παραπάνω δεν μπορούν να καλυφθούν από τις παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας.

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Γ΄ Γυμνασίου:

-Ενότητα 6: [Η μουσική εξημερώνει](#)

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Βίντεο

[Φωτόδεντρο](#): Πανελλήνιο Αποθετήριο Εκπαιδευτικών Βίντεο για την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση [πηγή: Ψηφιακό Σχολείο – ΙΤΥΕ-ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ]

Φωτογραφίες/ Εικόνες

Ρυθμός στην Αρχαία Ελληνική Μουσική – Αρχαία Ελληνική Μουσική – [Μουσική εικονογραφία](#) [πηγή: “Music Portal” - Κέντρο Μουσικής Πληροφόρησης - Ινστιτούτο Έρευνας Μουσικής και Ακουστικής].

Ιστοσελίδες

Αξαμπανόπουλος, Γ. [«Μουσική και Μαθηματικά»](#) [πηγή: “MusicHeaven” – το ηλεκτρονικό περιοδικό]

[Ελληνική Βικιπαίδεια](#) [Ελεύθερη Διαδικτυακή Εγκυκλοπαίδεια]

[Google Images](#) [Υπηρεσία αναζήτησης εικόνων]

Καραμολέγκου, Ν. 2011. [«Ανακαλύψτε τις θεραπευτικές ιδιότητες της μουσικής»](#) [πηγή: “Childit” – Τα πάντα σε σχέση με το παιδί].

Καρδάρης, Δ. [«Ο Χορός στην αρχαία Ελλάδα ως μέσο εκγύμνασης και Πολεμικής προετοιμασίας»](#), περ. «Στρατιωτική Επιθεώρηση», Ιούλιος-Αύγουστος 2004, 94-99 [πηγή: Γενικό Επιτελείο Στρατού].

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κεΐσογλου Σ. & Π. Σπύρου, [«Μαθηματικά - Μουσική: πορείες παράλληλες»](#) [πηγή: “Telemath” – Ελληνική Μαθηματική Πύλη (πρόκειται για την παλαιότερη ιστοσελίδα)]

“Music Portal”: Κέντρο Μουσικής Πληροφόρησης - Ινστιτούτο Έρευνας Μουσικής και Ακουστικής:

[-Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#)

[-Τα βασικά μουσικά όργανα της αρχαιότητας](#)

Πανάγου, Β. [«Πυρρίχιος Χορός γυναικών στην αρχαία ελληνική εικονογραφία»](#) [πηγή: “Palo” –The new|s reading experience (αναδημοσίευση από ιστολόγιο. Το κείμενο δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στο περιοδικό «Αρχαιολογία & Τέχνες»)].

Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα [Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας]:

[-Ηλεκτρονικά λεξικά](#)

[«Πώς επηρεάζει η μουσική την ψυχολογία»](#) [πηγή: “Brainfitness.net” - Δίκτυο ολιστικής φροντίδας και διαχείρισης του stress].

[Συνοπτικός Πίνακας Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#) [πηγή: “Zeuk114” – Μουσικό ιστολόγιο].

Wikipedia: [“Divje Babe Flute”](#)

*[Πάνθεον: Αρχαιγνωστικός Οδηγός](#). Ο διακομιστής δεν λειτουργεί.

[05/12/2013]

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Α΄ Φάση - 2 διδακτικές ώρες

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου, οι μαθητές χωρίστηκαν σε πέντε ομάδες και βρήκαν στην *Επιφάνεια Εργασίας* των υπολογιστών τους το [1^ο Φύλλο Εργασίας](#), που ήταν κοινό για όλες τις ομάδες. Είχε προηγηθεί η διδασκαλία του νοήματος του αρχαίου κειμένου της ενότητας [«Η μουσική εξημερώνει»](#), και οι μαθητές κλήθηκαν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

να αποδελτιώσουν τις φράσεις εκείνες του κειμένου που δηλώνουν τη σημασία της μουσικής για τους Αρκάδες και, κατόπιν, εκείνες που δηλώνουν τη διαχρονική σημασία της μουσικής, εκείνες δηλαδή που θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε ακόμα και σήμερα αναφερόμενοι στην αξία της μουσικής. Αφού παρουσίασαν τις φράσεις που κατέγραψαν, ξεκίνησε μια συζήτηση για τον ρόλο της μουσικής σήμερα. Τέθηκαν οι ερωτήσεις που ακολουθούν «Πότε ακούμε μουσική; Γιατί; Σε ποιες εκφάνσεις του βίου;» και οι μαθητές με το συντονισμό του διδάσκοντος μίλησαν για τη σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με τη μουσική και τις διάφορες χρήσεις της στην καθημερινή ζωή. Στη συνέχεια, κλήθηκαν να απαντήσουν στα ερωτήματα και βιωματικά, αξιοποιώντας τις προσωπικές τους εμπειρίες. Οι απαντήσεις τους δόθηκαν προφορικά για οικονομία χρόνου και συνετέλεσαν στο να αναδειχθούν μέσω της συζήτησης οι πολλαπλές λειτουργίες – παλιότερα και σήμερα – της μουσικής στη ζωή (ψυχαγωγία, δημιουργία, διαμαρτυρία, διδακτικό αντικείμενο, κοινωνικοποίηση, έκφραση συναισθημάτων κ.ά.). Η αξιολόγηση της δραστηριότητας ήταν διαμορφωτική, από τη συνεργασία των μαθητών στις ομάδες και τη συμμετοχή τους στον διάλογο.

Β' Φάση - 3 διδακτικές ώρες

Στην επόμενη φάση οι μαθητές άνοιξαν το 2^ο Φύλλο Εργασίας, το οποίο ήταν διαφορετικό για κάθε ομάδα. Διάβασαν τις οδηγίες και συνεργατικά ασχολήθηκαν με ιστοεξερεύνηση στα παρακάτω θέματα, που αφορούν τη μουσική στην αρχαία Ελλάδα:

Ομάδα 1: Μουσικά Όργανα

Ομάδα 2: Μουσικής Μύθοι

Ομάδα 3: Μουσικά Τραγούδια

Ομάδα 4: Ο Χορός

Ομάδα 5: Μουσική και Επιστήμες

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Όλες οι ομάδες για την παρουσίαση του θέματός τους στην ολομέλεια κλήθηκαν να αξιοποιήσουν πληροφορίες και οπτικοακουστικό υλικό από τις προτεινόμενες ιστοσελίδες, αλλά και γενικότερα από τη δική τους διαδικτυακή έρευνα.

Πιο συγκεκριμένα, η Ομάδα [«Μουσικά Όργανα»](#) επέλεξε ένα μουσικό όργανο από κάθε κατηγορία (έγχορδα – κρουστά – πνευστά) που χρησιμοποιούνταν στην αρχαία Ελλάδα προκειμένου να τα παρουσιάσει ενδελεχώς στην ολομέλεια. Δεν ζητήθηκε από τους μαθητές να δείξουν την εξέλιξη κάποιου οργάνου στον χρόνο και να παρουσιάσουν και τη σημερινή του μορφή, καθώς η απειρία τους σε τέτοιου είδους εργασίες θα απαιτούσε πολύ χρόνο και κόπο.

Η Ομάδα [«Μουσικής Μύθου»](#) αναζήτησε την ετυμολογία του όρου «Μουσική» και στη συνέχεια ανέλαβε να παρουσιάσει τρεις σχετικούς μύθους της αρχαιότητας, αν και το αρχικό σενάριο προέβλεπε την αναφορά δύο μύθων, καθώς η δραστηριότητα κρίθηκε σχετικά εύκολη και ευχάριστη. Οι μαθητές επέλεξαν τους μύθους του Μαρσύα, του Αμφίωνα και του Ορφέα.

Η Ομάδα [«Μουσικά Τραγούδια»](#) ασχολήθηκε με τα είδη των τραγουδιών στην αρχαία Ελλάδα και ειδικότερα με τους νόμους, τους ύμνους και τους παιάνες – με αφορμή το απόσπασμα του αρχαίου κειμένου της ενότητας. Στην έρευνά τους συμπεριέλαβαν πληροφορίες και για το πλήθος των καθημερινών σκηνών με τις οποίες συνδέονταν η μουσική και το κάθε άσμα συγκεκριμένα.

Η Ομάδα [«Χορός»](#) συνέλεξε πληροφορίες για τις χορογραφίες και τον ρόλο του Χορού στην καθημερινότητα από απεικονίσεις ευρημάτων διάφορων αρχαιολογικών μουσείων (αγγεία κ.λπ.), ενώ θεώρησαν δύσκολο να παρουσιάσουν αρχαία χορογραφία στην τάξη, δραστηριότητα που το σενάριο την έθετε ως προαιρετική.

Η Ομάδα [«Μουσική και Επιστήμες»](#) ανέλαβε να συνδέσει τη Μουσική με την Αστροφυσική (κοσμική αρμονία Πυθαγορίων), με την Ιατρική (μουσικοθεραπεία) και την Ψυχολογία.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Παρόλο που στόχος των δραστηριοτήτων ήταν προφανώς η αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο να είναι εν μέρει ελεύθερη και εν μέρει κατευθυνόμενη, οι μαθητές προτίμησαν την ασφαλή οδό της κατευθυνόμενης ιστοεξερεύνησης, καθώς θεώρησαν δύσκολο και αβέβαιο να φέρουν εις πέρας μια διαδικτυακή έρευνα μόνοι τους. Η αξιολόγηση βασίστηκε στην παρουσίαση της κάθε ομάδας. Κριτήρια ήταν μεταξύ άλλων ο βαθμός κάλυψης όλων των πλευρών/ οπτικών του θέματος, η χρήση οπτικοακουστικού υλικού, η αξιοποίηση των δοσμένων διαδικτυακών τόπων, η σωστή οργάνωση των πληροφοριών, ο βαθμός συνεργασίας των μελών, η όλη παρουσίαση των πληροφοριών στην ολομέλεια.

Γ' Φάση - 1 διδακτική ώρα

Στην τελική φάση του σεναρίου, οι ομάδες των μαθητών ανασυντάχτηκαν με τρόπο ώστε κάθε ομάδα να έχει ένα μέλος από κάθε ομάδα της προηγούμενης φάσης. Έτσι, στις νέες ομάδες υπήρχε κατά κάποιο τρόπο ένας «αντιπρόσωπος» από την κάθε ομάδα, των Τραγουδιών, των Μύθων, των Οργάνων, του Χορού και των Επιστημών. Αποστολή αυτών των ομάδων ήταν να συντάξουν μία επιστολή προς τον/ την Υπουργό Παιδείας προτείνοντας τρόπους αξιοποίησης της Μουσικής στο σύγχρονο σχολείο, όχι μόνο ως διδακτικού αντικειμένου αλλά και ως μέσου ψυχαγωγίας, εκτόνωσης, διάπλασης της προσωπικότητας, επίδρασης στη συμπεριφορά κ.ά. Στην επιστολή τους θα έπρεπε να τεκμηριώσουν τις προτάσεις τους βασιζόμενοι στη σημασία της Μουσικής σύμφωνα και με τις γνώσεις που αποκόμισαν από την ενασχόληση με το θέμα στις προηγούμενες φάσεις του διδακτικού σεναρίου. Με αυτή τη δραστηριότητα όλα τα μέλη των ομάδων της Β' Φάσης κλήθηκαν να μεταφέρουν τις γνώσεις τους για το θέμα που δούλεψαν, αλλά και να συνεργαστούν με τους υπόλοιπους, προκειμένου να προκύψει ένα ενιαίο κείμενο. Επιπλέον, στόχος ήταν η ανάδειξη της διαχρονικής αξίας της Μουσικής, η καλλιέργεια της αυτενέργειας και η βιωματικότητα, εφόσον καλούνται να προτείνουν οι ίδιοι «δραστηριότητες» στο σχολείο του σήμερα. Επίσης έπρεπε να παραχθεί λόγος που να ακολουθεί τους

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

κανόνες του επικοινωνιακού πλαισίου του κειμενικού είδους της επιστολής, με το οποίο είναι εξοικειωμένοι από τα Νέα Ελληνικά. Τελικά, οι μαθητές δεν αξιοποίησαν αποτελεσματικά τις πληροφορίες και το υλικό από την ιστοεξερεύνηση που έκαναν, αλλά αντιμετώπισαν τη σύνταξη της επιστολής σαν μια ξεχωριστή δραστηριότητα αποκομμένη από τις προηγούμενες. Η αξιολόγηση βασίστηκε στο τελικό κείμενο της επιστολής, σε επίπεδο μορφής, δομής και περιεχομένου. Το περιεχόμενο των επιστολών δεν αναρτήθηκε στο ιστολόγιο, αλλά αναγνώστηκε στην τάξη δίχως να γίνει ψηφοφορία για να αποφευχθούν δυσάρεστες καταστάσεις, όπως αισθήματα μειονεξίας από πιο αδύναμους μαθητές.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο Φύλλο Εργασίας (Κοινό)

1. Αφού μελετήσετε και θυμηθείτε το κείμενο της Ενότητας 6 [«Η μουσική εξημερώνει»](#), να εντοπίσετε και να καταγράψετε σε δύο διαφορετικές στήλες:
 - ο α) τις φράσεις του κειμένου που δηλώνουν τη σημασία της μουσικής για τους Αρκάδες και
 - ο β) τις φράσεις του κειμένου που δηλώνουν τη διαχρονική σημασία της μουσικής.
2. Ποιες από τις φράσεις που συγκεντρώσατε θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και σήμερα για να περιγράψουν τη σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με τη μουσική;
3. Ποιες είναι κατά τη γνώμη σας οι σύγχρονες χρήσεις της μουσικής (ψυχαγωγία, δημιουργία, μέσο διαμαρτυρίας, έκφραση συναισθημάτων/ αντιλήψεων, μέσο κοινωνικοποίησης); Από την εμπειρία σας, πότε ακούτε μουσική και γιατί;

Να καταγράψετε τις απαντήσεις σας με τη μορφή σημειώσεων σε αρχείο Notepad ή Word και να τις αποθηκεύσετε στο φάκελο του μαθήματος που βρίσκεται στην επιφάνεια εργασίας με το όνομα της ομάδας σας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2^ο Φύλλο Εργασίας

Ομάδα 1: Μουσικά Όργανα

Να επιλέξετε ένα **μουσικό όργανο** από κάθε κατηγορία (έγχορδα – κρουστά – πνευστά) που χρησιμοποιούνταν στην αρχαία Ελλάδα και να το παρουσιάσετε στην ολομέλεια. Θα ήταν ενδιαφέρον να παρουσιάσετε και την εξέλιξή τους (όπου γίνεται) στον χρόνο, παρουσιάζοντας και τη σημερινή τους μορφή. Μπορείτε να συμβουλευτείτε τους ακόλουθους υπερσυνδέσμους, αλλά και να πλοηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο. Φροντίστε η παρουσίασή σας να περιλαμβάνει και οπτικοακουστικό υλικό. Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε την παρουσίασή σας στο φάκελο του μαθήματος που βρίσκεται στην *Επιφάνεια Εργασίας* με το όνομα της ομάδας σας.

- Ψηφιακό Σχολείο – [Φωτόδεντρο](#): Αποθετήριο Εκπαιδευτικών Βίντεο
- [Ελληνική Βικιπαίδεια](#)
- [Google Images](#)
- [Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#)
- [Μουσική εικονογραφία](#)
- [Τα βασικά μουσικά όργανα της αρχαιότητας](#)
- [Συνοπτικός Πίνακας Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#)
- [Wikipedia: Divje Babe Flute](#) [Φλογέρα από οστό αρκούδας των σπηλαίων της περιοχής Divje Babe στη Σλοβενία].

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ομάδα 2: Μουσικής μύθοι

Να βρείτε στα [ηλεκτρονικά λεξικά](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα την ετυμολογία του όρου «**Μουσική**». Στη συνέχεια, να διαλέξετε δύο **μύθους** της αρχαιότητας που σχετίζονται με τη Μουσική (όπως για παράδειγμα του Ορφέα/ του Πάνα και της Σύριγγας/ των Μουσών/ του Απόλλωνα/ του Αρδιαίου του Πλάτωνα) και να καταγράψετε τα βασικά τους στοιχεία για να τους αφηγηθείτε αργότερα στους συμμαθητές σας. Να παρουσιάσετε συνολικά το υλικό σας στην ολομέλεια. Μπορείτε να συμβουλευτείτε τους ακόλουθους υπερσυνδέσμους, αλλά και να πλοηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο. Φροντίστε η παρουσίασή σας να περιλαμβάνει και οπτικοακουστικό υλικό. Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε την παρουσίασή σας στο φάκελο του μαθήματος που βρίσκεται στην *Επιφάνεια Εργασίας* με το όνομα της ομάδας σας

- Ψηφιακό Σχολείο – [Φωτόδεντρο](#): Αποθετήριο Εκπαιδευτικών Βίντεο
- [Ελληνική Βικιπαίδεια](#)
- [Google Images](#)
- [Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#)
- [Συνοπτικός Πίνακας Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ομάδα 3: Μουσικά τραγούδια

Να ερευνήσετε τα είδη των **μουσικών τραγουδιών** της αρχαιότητας. Εστιάστε την έρευνά σας στους ύμνους, τους νόμους και τους παιάνες. Ποιες φάσεις της καθημερινής ζωής συνόδευε γενικότερα η μουσική στην αρχαιότητα (σχολείο, γάμος, θάνατος, αγώνες, γιορτές, συμπόσια) και ποιες τα τραγούδια που επιλέξατε να παρουσιάσετε; Να παρουσιάσετε το υλικό σας στην ολομέλεια. Μπορείτε να συμβουλευτείτε τους ακόλουθους υπερσυνδέσμους, αλλά και να πλοηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο. Φροντίστε η παρουσίασή σας να περιλαμβάνει οπτικοακουστικό υλικό. Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε την παρουσίασή σας στο φάκελο του μαθήματος που βρίσκεται στην *Επιφάνεια Εργασίας* με το όνομα της ομάδας σας.

- Ψηφιακό Σχολείο – [Φωτόδεντρο](#): Αποθετήριο Εκπαιδευτικών Βίντεο
- [Ελληνική Βικιπαίδεια](#)
- [Google Images](#)
- [Συνοπτικός Πίνακας Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#).

*<http://www.hellenicpantheon.gr/hymns.htm> Ο διακομιστής δεν λειτουργεί

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ομάδα 4: Ο Χορός

Να συγκεντρώσετε οπτικό υλικό σχετικό με το **Χορό** στην αρχαία Ελλάδα από απεικονίσεις ευρημάτων διάφορων αρχαιολογικών μουσείων (αγγεία κ.λπ.). Μπορείτε να βρείτε χορογραφίες που χρησιμοποιούνταν στις διάφορες εκφάνσεις του κοινωνικού βίου στην αρχαιότητα (χορός σε θρησκευτικές τελετές και σε θεατρικά δρώμενα, προετοιμασία για μάχη κ.ά.); Να παρουσιάσετε το υλικό σας στην ολομέλεια. Μπορείτε να συμβουλευτείτε τους ακόλουθους υπερσυνδέσμους, αλλά και να πλοηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο. Φροντίστε η παρουσίασή σας να περιλαμβάνει οπτικοακουστικό υλικό. Μπορείτε να αποπειραθείτε να παρουσιάσετε μία αρχαία χορογραφία στην τάξη και να τη βιντεοσκοπήσετε. Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε την παρουσίασή σας στο φάκελο του μαθήματος που βρίσκεται στην *Επιφάνεια Εργασίας* με το όνομα της ομάδας σας.

- [Ελληνική Βικιπαίδεια](#)
- [Google Images](#)
- [Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής](#)
- [«Πυρρίχιος Χορός γυναικών στην αρχαία ελληνική εικονογραφία»](#)
- [«Ο Χορός στην αρχαία Ελλάδα ως μέσο εκγύμνασης και πολεμικής προετοιμασίας»](#) (αν το αρχείο δεν ανοίγει, κάντε *Λήψη* ή *Άνοιγμα με διαφορετική εφαρμογή* > *Άνοιγμα με Adobe Reader* (προεπιλογή)).

*<http://www.hellenicpantheon.gr/hymns.htm> Ο διακομιστής δεν λειτουργεί

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ομάδα 5: Μουσική και Επιστήμες

Να κάνετε μία ιστοεξερεύνηση για τη σχέση της Μουσικής με την Επιστήμη, και πιο συγκεκριμένα με την Αστροφυσική (κοσμική αρμονία των Πυθαγορίων), την Ψυχολογία και την Ιατρική (μουσικοθεραπεία). Μπορείτε να συμβουλευτείτε τους ακόλουθους υπερσυνδέσμους, αλλά και να πλοηγηθείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο. Να παρουσιάσετε το υλικό σας στην ολομέλεια. Φροντίστε η παρουσίασή σας να περιλαμβάνει οπτικοακουστικό υλικό. Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε την παρουσίασή σας στο φάκελο του μαθήματος που βρίσκεται στην *Επιφάνεια Εργασίας* με το όνομα της ομάδας σας.

- [Ανακαλύψτε τις θεραπευτικές ιδιότητες της μουσικής](#)
- [Πώς επηρεάζει η μουσική την ψυχολογία;](#)
- [Μαθηματικά και Μουσική](#)
- [Μαθηματικά - Μουσική: πορείες παράλληλες](#)
- [Google Images](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3^ο Φύλλο Εργασίας (Κοινό)

Στις νέες σας ομάδες τώρα να συντάξετε μία επιστολή προς τον Υπουργό Παιδείας προτείνοντας συγκεκριμένους τρόπους αξιοποίησης της μουσικής στο σχολείο και αναφερόμενοι στη διαχρονική σημασία της σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής του ανθρώπου (ψυχαγωγία, εκτόνωση, διάπλαση προσωπικότητας, επίδραση στη συμπεριφορά). Να διανθίσετε την επιχειρηματολογία σας με τις γνώσεις που αποκομίσατε από την ενασχόλησή σας με το θέμα. Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε την επιστολή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με τα ονόματά σας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Σύμφωνα με τον συντάκτη του κειμένου, το παρόν σενάριο θα μπορούσε να γενικευτεί σε Project/ Ερευνητική Εργασία, τα αποτελέσματα της οποίας θα παρουσιαστούν σε εκδήλωση του σχολείου με θέμα τη Μουσική.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Όπως πολύ σωστά έχει επισημανθεί και από τον συντάκτη του σεναρίου, οι μαθητές δυσκολεύονται στην αναζήτηση της πληροφορίας σε τόσες πηγές, μερικές από τις οποίες έχουν και σχετικά μεγάλη έκταση. Καλό είναι ο διδάσκων γνωρίζοντας και τη δυναμική της τάξης του να επιλέξει πηγές ή να «εντοπίσει» περισσότερο τη ζητούμενη πληροφορία σε αυτές περιορίζοντας, βέβαια, έτσι την αυτενέργεια των μαθητών, οι οποίοι, όπως φάνηκε κατά την εφαρμογή του σεναρίου, ούτως ή άλλως αποφεύγουν να αναλάβουν πρωτοβουλίες έχοντας συνηθίσει τη δασκαλοκεντρική μέθοδο διδασκαλίας. Επίσης, στην εφαρμογή φάνηκε ότι παρά την ανασύσταση των ομάδων στη Γ Φάση, προκειμένου να συμμετάσχουν όλοι οι μαθητές στη διαδικασία και να καταστούν υπεύθυνοι για το τελικό προϊόν, ώστε να νιώσουν όλοι ότι μπορούν να προσφέρουν όχι προαπαιτούμενες γνώσεις αλλά πληροφορίες που εντόπισαν στις δραστηριότητες αυτού του σεναρίου, τελικά οι μαθητές δεν αξιοποίησαν τις γνώσεις αυτές στη σύνταξη της επιστολής. Ωστόσο αδύναμοι μαθητές εργάστηκαν, τονώνοντας έτσι την αυτοπεποίθησή τους και συμμετείχαν ενεργά, αλλά και το σύνολο των μαθητών έδειξε περισσότερο ενδιαφέρον για το μάθημα από ό,τι στην παραδοσιακή διδασκαλία, συμμετείχαν περισσότερο και συνεργάστηκαν ικανοποιητικά στα πλαίσια των ομάδων.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bernstein, B. 1996. *Pedagogy, Symbolic Control and Identity. Theory, Research, Critique*. London: Taylor and Francis.

Bruner, J. 1977. *The Process of Education*. USA: Harvard University Press.

Cope, B. & M. Kalantzis (eds). 2000. *Multiliteracies. Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London: Routledge.

Δανασσής – Αφεντάκης, Αντ. Κ. 1992. *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική - Θεματική της Παιδαγωγικής Επιστήμης: Παιδαγωγική ανθρωπολογία - Παιδαγωγική ηθική*. Αθήνα: Δανασσής – Αφεντάκης Αντώνιος.

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html

[27/06/2013]

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. «Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης». Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη), 208-222.

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf

Ταίηλορ, Ν. 2000. *Η αρμονία των Πυθαγορείων: Η μαθηματική έννοια της αρμονίας στο μουσικό σύστημα των Πυθαγορείων*. Αθήνα: Νεφέλη.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Τουλούμης, Κ., Μπαϊράμης Δ., Πετάβρατζης Κ. & Α. Φυλάκης, «Μια πανάρχαια μουσική;» (A primeval music?). *Πρακτικά 2ης Μαθηματικής Εβδομάδας «Μαθηματικές Προσεγγίσεις στην Επιστήμη, Τέχνη & Εκπαίδευση»*, Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία, Παράρτημα Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 2008, 367 – 373.

<https://sites.google.com/site/ktouloumis/-doc?attredirects=0>

Vygotsky, L. S. 1978. *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge MA: Harvard University Press.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ